

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

*м. Одеса
16-17 березня 2022 року*

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

У виданні представлено тези II Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 16–17 березня 2022 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збила воедино досвід митців-просвітян, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

Координатор проєкту

О. В. Ткачук

Упорядники:

кандидат педагогічних наук, доцент *О. В. Ткачук*,
старший викладач *Т. С. Штикало*

Відповідальні секретарі:

О. В. Ткачук, Т. С. Штикало

Друкується за рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(*протокол № 2 від 29 вересня 2022 р.*)

ISBN 978–966–927–868–5

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2022

більшою чарівністю... і означало родинне щастя, мир, любов, здоров'я, успіх». Дівчина на виданні розмальовувала стіну хати на дворі певними кольорами, надаючи тим самим інформацію для парубків. Народні майстри вирішують проблеми створення художніх образів інтуїтивно, використовуючи певні символи і знаки. Кожний колір впливає на людину, що зумовлено, з одного боку, безпосереднім психологічним впливом на організм, а з іншого — асоціаціями на основі попереднього досвіду. Деякі кольори збуджують. Інші заспокоюють. Великий Гете відмічав вплив кольорів на настрої людини та розподіляв з цієї точки зору кольори на збуджуючі, живлячі та сумні або неспокійні.

Мистецтво існує для передачі емоції від творця глядачеві. В образотворчому мистецтві одним з найважливіших засобів емоційної інформації є колір. Кожній дитині Богом дано притаманний тільки їй характер сприйняття оточуючого світу, свою естетику кольору. Тому формування та виховання художника, творця повинно виходити з його індивідуальної схильності до певних кольорів та їх емоційного сприйняття. Виконання цих задач неможливо без вивчення багатих традицій образотворчого народного мистецтва.

Флорескул Олег Іванович

*викладач кафедри теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
olegfloreskul@gmail.com*

СУЧАСНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ У СТВОРЕННІ КОМПОЗИЦІЇ

Ключові слова: композиція, художньо-образне мислення, образ, символ, знак, творчо-розвивальні засоби навчання.

Достатньо актуальною є проблематика навчання студентів художньо-педагогічних факультетів створення композиції, пошуку нових методів та засобів навчання, що створюють умови до формування та розвитку їх художньо-образного мислення. Сама постановка проблеми не є запереченням перевірених часом традиційних методів

та засобів навчання, але виникає потреба винайдення, впровадження та використання тих концептуально-інтегративних зв'язків, що узагальнюють елементи різної художньо-образної інформації, об'єднують та систематизують їх у просторі розвивальних засобів навчання, де ключову роль відіграє композиція як здатність творчо інтерпретувати навколишню дійсність, знаходити образно-цілісну виразність кожного об'єкта і вносити своє індивідуально-особистісне ставлення.

Декоративно-прикладне мистецтво вимагає, перш за все, знань для створення композиції та закономірностей композиційної побудови. Всі методи — це виразні засоби і вони повинні працювати на рішення єдиного композиційного завдання, єдиного принципу, ідеї. Творчий метод — це головний художній принцип оцінки, відбору і відтворення дійсності у творі, він спонукає до творчої дії, будь то в мистецтві або науках, зосереджуючись на різних аспектах творчості, включаючи методи генерації ідеї і мислення. Він може використовуватися як частина вирішення художнього твору. Обов'язковою умовою методів творчої стилізації є їх індивідуальний характер, де авторське бачення переплітається з творчим переосмисленням природи, а результатом є відображення їх з елементами новизни. Стиль формує сутність, винятковість художньої творчості в спільності всіх компонентів — змісту і форми, зображення і вираження, особистості й епохи. У методах стилізації із знаходженням художнього образу важлива не тільки умовність, властива всьому декоративному мистецтву, але також і правильна компоновка елементів зображення в єдиній образній композиції. Художній образ являє собою єдність абстрактного і конкретного, частини і цілого, змісту і форми. Завдяки злиттю в композиції протилежностей в єдиний цілісний художній образ отримується можливість створення яскравого, емоційного твору.

До сучасних методів формування та розвитку художньо-образного мислення студентів ХГФ відносимо такі методи створення композиції:

— *компаративний* (від лат. comparatius), або порівняльний метод пізнання, що передбачає порівняльно-історичне дослідження культури, дозволяє виявити і показати зв'язок творів майстрів різних періодів. Використовується для розкриття типології твору;

— *іконологічний* метод допомагає проникнути в художній сенс зображення, зрозуміти значення художніх форм у контексті;

— *порівняльно-історичний* метод використовується для висвітлення історичних аспектів (виявлення змін у декоративному мистецтві).

цтві протягом історичного ходу часу). Застосовується для порівняння творів різних історичних епох, техніки виконання;

— *іконографічний* метод — для дослідження особливостей побудови форми (застосовується для опису прийомів та засобів виразності художників).

Композиція є здатністю творчо інтерпретувати навколишню дійсність, знаходити образно-цілісну виразність і привносити в неї своє творчо-індивідуальне ставлення. Методи стилізації — формалізація об'ємно-пластичних, колористичних, графічних мотивів, їх спрощення, узагальнення, організація з метою досягнення бажаного смислового і декоративного враження, стильової виразності — є головними завданнями пошуку композиції в мистецтві. В контексті розгляду композиції як засобу розвитку художньо-образного мислення студентів ХГФ визначаємо необхідність побудови моделі образного мислення, що дозволяє створити цей процес із поєднання форм образності свідомості та свідомості, що впливають на процеси осмислення, де на усіх етапах мислення оперує уявленням як стійким взаємозв'язком образів.

Шершень Галина Миколаївна

викладач вищої категорії

Комунального закладу початкової спеціалізованої освіти

«Дитяча художня школа № 2 м. Одеси»

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ УЧНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Ключові слова: декоративно-прикладне мистецтво, декоративний розпис, композиція.

У ряду різних видів образотворчого мистецтва декоративно-прикладне є найбільш розповсюдженим. Люди з давніх-давен прагнуть прикрасити навколишній світ. Оформлюють візерунками предмети побуту, житло, середовища, в яких працюють чи відпочивають, задовольняючи не тільки свої щоденні утилітарні потреби, але одночасно й свої естетичні потреби. Декоративно-прикладне мисте-